

Література:

1. Єрмаков Д.І. Адміністративно-правове забезпечення формування позитивного іміджу органів прокуратури України : дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Міжнародний університет бізнесу і права. Херсон, 2013. 212 с.
2. Михайленко О.Р. Прокуратура України: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2011. 336 с.
3. Ковальський В.С. Охоронна функція права : монографія. К.: Юрінком Інтер, 2010. 336 с.
4. Беззубов Д.О. Трансформація та розвиток адміністративного права в умовах сучасного правотворення: навч. посібник. К. : «МП Леся», 2014. 176 с.
5. Сучасна правова енциклопедія. О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, Н.М. Онищенко [та ін.] / за заг. ред. О.В. Зайчука; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. К.: Юрінком Інтер, 2009. 384 с.
6. Колесник Т. Шляхи удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює механізм реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 4. С. 39–44.
7. Рибалка Н.О. Особливості визначення системи та структури органів прокуратури України. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С. 284–287.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-36>

МЕДИЧНА ПОМИЛКА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

Карпушина М. Г.

*аспірантка II курсу кафедри кримінального
та адміністративного права
Академії адвокатури України
м. Київ, Україна*

Медіакомунікаційна та телекомунікаційна складові процеси відіграють значну роль в системі обліку даних.

Так, науково-технічний прогрес захопив усі сфери діяльності людини (Тимошенко С.П., 1982). Бурхливий розвиток сучасних інформаційних технологій, як однієї із складових частин науково-технічного прогресу, обумовлений необхідністю отримання і використання інформації у зв'язку з підвищеною діловою активністю населення. Однак, високі технології надто швидко відходять у минуле і потребують свого розвитку

(П. Урусов, 2006). Зараз зусилля науковців спрямовані на подальше втілення ідеї розвитку комп'ютеризації, цифровізації та диджиталізації специфічних галузей інтернет технологій, що впроваджуються на телекомунікаційному та медіакомунікаційному просторах [1, с. 16-17].

Представники суспільних наук активно досліджують місце соціальних інститутів в суспільному житті, їхню роль у відтворенні суспільства як соціального цілого, взаємозв'язок інституту держави і інститутів громадянського суспільства (Г. Спенсер), розкривають умови виникнення та функціональне призначення соціальних інститутів (Е. Дюркгайм), визначають роль соціальних інститутів в здійсненні соціальної стратифікації суспільства (П. Сорокін), вивчають соціальний інститут як спосіб пізнання соціальних процесів (М. Вебер). І якщо Т. Парсонс ще розглядає соціальний інститут як соціальне утворення, яке регулює певну сферу суспільних відносин, то інші представники структурного функціоналізму вже подають соціальний інститут як соціальне поле, у якому відтворюються значущі для суспільства продукти, послуги, або легітимізується державна влада (Е. Шилз), або такий феномен, що виконує роль суспільного зразка і задовольняє будь-яку соціальну потребу (Р. Мертон). Підхід Р. Мертона сприяв появі у подальшому появі теорій формальних і неформальних, легальних і латентних, легітимних і нелегітимних соціальних інститутів суспільства. Представники теорій соціального інтернаціоналізму звернули увагу на роль первинних потреб людей у виникненні соціальних інститутів (Дж. Хоманс, Н. Смелзер), на конкретно-історичний характер виникнення і функціонування соціальних інститутів (П. Блау). Серед праць стосовно інституціоналізації варто виокремити роботи В. Барабаша, присвячені дослідженню інституціоналізації громадських рухів, де вперше подані моделі системоутворювальних компонентів інституціоналізації.

Цілком логічним та видається використання службових осіб органів внутрішніх справ медіапродуктів інтернет-технологічної галузі [2, с. 10, с. 145-155].

Слід визнати, що проблема використання інформаційних технологій в державному управлінні надзвичайно актуальна і багатогранна. Позначимо тільки деякі проблеми правового забезпечення процесів використання інформаційних технологій (ІТ) в державному управлінні, хоча, напевно, правильніше говорити про роль інформаційно-комунікаційних технологій, тому що саме телекомунікації (інфраструктура зв'язку), які забезпечують доставку інформації, є так би мовити «кровоносною системою» державного управління. Вони відбивають у собі багатовимірний комплекс інваріантних, тобто, незалежних від змін умов, характеристик, які або послаблюють, або посилюють ціннісну домінанту гуманістичного змісту всієї парадигми інформативно-комунікативних відносин у сфері державного управління. Єдиний інформаційний простір органів державної влади означає використання сумісних інформаційних технологій, загальні вимоги

до формування інформаційних ресурсів і взаємний доступ до них з урахуванням обмежень, що накладають правовими режимами інформації, установленими в цих органах [3, с. 8-15].

Цікавим видається відсутність поняття «медичної помилки» в законодавчих актах національного рівня.

Приміром, в законодавстві національного рівня медична (лікарська) помилка розглядається як допустимий побічний результат медичної послуги. Крім того відсутнє її однозначне розуміння та нормативне закріплення.

Проблема кваліфікування медичної помилки досліджувалась такими медичними науковцями як М.І. Пирогов, І.В. Давидовський, І.Ф. Огарков та ін., та представниками наукового кола юриспруденції: С.В. Антонов, О.О. Прасов, В.А. Глушков, Я.Л., Лейбович, С.Г. Стеценко, І.Я. Сенюта та ін.

В загальному розумінні, медична помилка кореспондується із статтею 49 Конституції України, в якій зазначено, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Із згаданої вище норми, слідує що інституційна галузь медичного обслуговування та забезпечення населення повинна отримувати належне забезпечення на загальнодержавному рівні, адже мова йде про життя та здоров'я людини, які разом із честю, гідністю та недоторканістю людини визнаються Основним Законом найвищою соціальною цінністю на державному рівні та за загальноприйнятими правилами всього цивілізованого світу.

Немає єдиної точки зору на кваліфікацію медичної помилки і в юридичній літературі. В одних випадках медичною помилкою називають протиправне винне (чи з необережності) діяння медичних працівників, що мало наслідком спричинення шкоди здоров'ю пацієнта, в інших – випадкове невинне спричинення шкоди, але головна відмінність – це наявність чи відсутність вини. В першому випадку – це правопорушення, вчення якого має наслідком притягнення до відповідальності (кримінальної, дисциплінарної, цивільної), в другому – відсутність вини, а відповідно, і відповідальності [4, с. 92-96].

В Українському законодавстві немає плування поняття «лікарська помилка», а дану категорію правопорушень кваліфікують за ст. 140 Кримінального кодексу України як «неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником внаслідок недбалого чи несумлінного до них ставлення».

Така неоднозначність у розумінні досліджуваного поняття не сприяє кваліфікації, виявленню і фіксації медичних помилок, розробці ефективних заходів по їх попередженню, і як наслідок, захисту прав пацієнтів. Тому, закріплення терміна «медична помилка» у нормах законодавства є нагальним. Вбачається, що це можна зробити, наприклад, у спеціальному законі про медичну діяльність або іншому нормативному акті.

У відповідності до (потенційної) висунутої гіпотези, за іноземним прикладом, доцільним видається розтлумачення терміна «медична (лікарська) помилка» в Медичному кодексі або в спеціальній прийнятій нормі КК України [5, с. 53-55].

Абстрактно до визначення медичної помилки можна віднести марне витрачання грошей на «шарлатанські» дії – тести, процедури та лікування, які не приносять ніякої користі. В значному обсязі трапляються випадки, коли офіційна змагальна система виявлення помилок слугує додатковим важелем перекачування великих сум грошей від введених в оману пацієнтів до адвокатів, із стягненням додаткових судових витрат. Зрозуміла пацієнтові необхідність додаткових витрат у процесі доказування особистої правоти і є стримуючим фактором для вдосконалення системи запобігань медичних помилок. Окрім того, хоча електронні записи мають потенціал для покращення догляду та зниження витрат завдяки обміну інформацією, їх поточне впровадження не покращує лікування, знижує витрати. Навчання лікарів інформаційній галузі відображення медичного процесу у відповідних базах даних, деякою мірою призводить до погіршення якості надання медичних послуг, оскільки займає додатковий лікарський час та деякою мірою знижує увагу медичного персоналу у відношенні безпосереднього лікувального процесу [6, с. 1129-1132; 7, с. 1571-1580].

При кваліфікації медичної помилки як протиправного діяння, слід точно розбиратися в деталях, оскільки настання чи не настання відповідальності за подібні діяння часто обумовлюються неоднозначними критеріями розмежування кримінально-караного діяння від сумнінного виконання обов'язків у несприятливих умовах виконання, що не залежать від волі виконавця.

Література:

1. Шавловський Г. С. Використання смартфонів і комунікаторів в судово-медичній експертизі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: 14.01.25 «Суд. Медицина» / М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. К., 2008. 20 с.: іл., табл. Бібліогр.: с. 16–17 (4 назви). 100 пр. [2008-2690 А] УДК 340.6:615.47.
2. Шендеровський К.С. та інші. Медіакомунікації та соціальні проблеми: Збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / Упор., ред. К. С. Шендеровського. Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. К., 2012. 288 с.
3. Олександр Соснін. Інформація в сучасному суспільстві: значення і вплив на суспільно-політичні процеси: Інформація в сучасному суспільстві: значення і вплив на суспільно – політичні процеси. УДК 323.23. С. 8-1.

4. О.В. Оніщенко. В.В. Єрзаулова. Медична помилка. Правовий аспект: публікація у розділі цивільне право. *Юридичний вісник*. 2(27) 2013. С. 92-96 (УДК 349 : 616 (045))

5. Антонов С. В. Лікарська помилка як особливий критерій при встановленні вини медичних працівників у цивільно-правовому делікті: Держава і право : Збірник наукових праць. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2002. Вип. 18. 520 с.

6. Edward P. America's Health Care System Is Broken: What Went Wrong and How We Can Fix It. Part 5: Malpractice, Fraud, Waste, and the EMR Hoffer, Edward P. *The American Journal of Medicine*, Volume 132, Issue 10, 1129 – 1132.

7. Daniel S. Tawfik, Jochen Profit, Timothy I. Morgenthaler, Daniel V. Satele, Christine A. Sinsky, Liselotte N. Dyrbye, Michael A. Tutty, Colin P. West, Tait D. Shanafelt Physician Burnout, Well-being, and Work Unit Safety Grades in Relationship to Reported Medical Errors: Mayo Clinic Proceedings, Volume 93, Issue 11, November 2018, Pages 1571-1580.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-37>

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ТА ВИМОГ

Карпюк С. В.

кандидат наук з державного управління, член (академік)

Української академії наук,

доцент кафедри правознавства

Житомирського інституту Міжрегіональної Академії

управління персоналом

м. Житомир, Україна

Правоохоронна система України – це сукупність публічно-правових органів та осіб, що забезпечують захист від будь-яких посягань на права та законні інтереси фізичних, юридичних осіб і держави, а також здійснюють захисну соціально-правову та правоохоронну функцію.

Кардинальні політичні й економічні зміни, що відбуваються в країні, необхідність долати негативні явища, які супроводжують повернення України до єдиного Європейського співтовариства з його ідеалами правової держави та громадянського суспільства, зумовлюють необхідність реформування всієї державно-правової системи. Реформування не може залишити поза увагою правоохоронну систему – важливий структурний компонент держави.